

**«ҚҰҚЫҚТАНУ НЕГІЗДЕРІ» пәні бойынша олимпиаданың аудандық кезеңін
өткізу шарттары**

«ҚҰҚЫҚТАНУ НЕГІЗДЕРІ» пәні бойынша аудандық олимпиаданың негізгі мақсаты оның қатысушылары арасында конкурстық іріктеу арқылы олимпиада жеңімпаздарын анықтау болып табылады.

Тапсырмалар мазмұны 10 сынып оқушыларының білімдері мен қабілеттеріне қойылатын бағдарламалық талаптарға сай келеді, алайда, аудандық олимпиаданың пәндік қазылар алқасына тек мектептік материалдарды ғана емес, сонымен қатар факультативтік бағдарламаларды меңгеру талабы қойылады, жеңімпаз-қатысушылардың жұмысын бағалауда жоғарыда аталған жалпы деңгейлерге сәйкес бағалауға барынша жоғары тәсіл қолданатын болады.

Аудандық олимпиада 10-шы сынып оқушылары үшін бір күн ішінде өткізіледі.

Олимпиада күні – тестілеу өткізіледі. (25 тест). Әрбір дұрыс жауап 2 (екі) балмен бағаланады. Дұрыс жауаптар 100% болғанда ең жоғарғы балл 50 бірлікті құрайды.

Тестілеуді өткізу уақыты – 60 мин.

Тест парағында түзетулер мен өзгертулерге жол берілмейді (дұрыс немесе бұрыс жауапты белгілеу), бұлай болған жағдайда жауап дұрыс деп танылмайды.

Тест тапсырмалары бойынша ең жоғарғы жалпы балл 50 балмен бағаланады.

Барлық сынып оқушыларының жұмыстарын рәсімдеуге қойылатын жалпы талаптар.

1. Тестілеу барысында қатысушыларға келесі үлгіде жасалған тест тапсырмалары бар парақтар мен олардың жауаптары бар парақтар беріледі:

Тест нөмірі	А нұсқасы	В нұсқасы	С нұсқасы	Д нұсқасы	Е нұсқасы
1-ші	-	+	-	-	-

Олимпиада қатысушысының пікірінше дұрыс жауап тұрған тиісті бағанға «+» белгісі, ал қалған бағандарға – сызығы қойылады.

Түзетулер мен сызып тастаулар бар бағандарды қазылар алқасы бір жақты емес жауап деп таниды және дұрыс жауаптарды есептеу барысында назарға алмайды.

2. Тестілеу арнайы «Дарын» бланкілерінде толтырылуы тиіс.

ТЕСТІ
10 сынып

1. Орыс тілі ресми түрде қазақ тілімен тең қолданылады.

- A) барлық жерде
- B) оқу орындарында
- C) мемлекеттік ұйымдарда
- D) қоғамдық орындарда
- E) ұйымдарда

2. Қазақстан Республикасының Президенті Конституция мен заңдар негізінде және оларды орындау үшін

- A) Республиканың бүкіл аумағында міндетті күші бар заңдар шығарады
- B) Республиканың бүкіл аумағында міндетті күші бар өкімдер шығарады
- C) Республиканың бүкіл аумағында міндетті күші бар қаулы шығарады
- D) Республиканың бүкіл аумағында міндетті күші бар қағида қабылдайды
- E) Республиканың бүкіл аумағында міндетті күші бар хаттама жасайды

3. Президенттікке кандидаттарды ұсыну құқығы тиесілі болады

- A) белгіленген тәртіппен тіркелген саяси партияларға
- B) белгіленген тәртіппен тіркелген одақтарға
- C) белгіленген тәртіппен тіркелген ұйымдарға
- D) мемлекеттік ұйымдарға
- E) белгіленген тәртіппен тіркелген республикалық қоғамдық бірлестіктерге

4. Қазақстан Республикасындағы Баланың құқықтары туралы заңға сай әрбір бала міндетті.

- A) табиғи байлықтарға ұқыпты қарауға
- B) білім алуға
- C) қоғамдық жұмыстарға белсене араласуға
- D) отанды қорғауға
- E) жақын туыстарына қамқорлық жасауға

5. Темекі бұйымдарын, оның ішінде тұтынудың электрондық жүйелерін сатуға тыйым салынады

- A) он сегіз жасқа дейінгі адамдарға
- B) жиырма бір жасқа дейінгі адамдарға
- C) он алты жасқа дейінгі адамдарға
- D) жиырма жасқа дейінгі адамдарға
- E) жиырма бес жасқа дейінгі адамдарға

6. Темекі бұйымдарын

- A) он алты жасқа дейінгі адамдардың сатуына тыйым салынады
- B) он төрт жасқа дейінгі адамдардың сатуына тыйым салынады
- C) жиырма жасқа дейінгі адамдардың сатуына тыйым салынады
- D) он сегіз жасқа дейінгі адамдардың сатуына тыйым салынады
- E) жиырма бір жасқа дейінгі адамдардың сатуына тыйым салынады

7. Жолаушылар мен багажды автомобильмен қалалық (ауылдық) және қала маңындағы тұрақты тасымалдау маршруттарында (автобустарда ғана) өзімен бірге тегін алып жүруге рұқсат етіледі

- A) өлшемі 50x30x10 см дейінгі және салмағы 10 кг аспайтын қол жүгін,
- B) өлшемі 60x40x20 см дейінгі және салмағы 20 кг аспайтын қол жүгін

- C) өлшемі 60x30x30 см дейінгі және салмағы 15 кг аспайтын қол жүгін
- D) өлшемі 60x40x20 см дейінгі және салмағы 30 кг аспайтын қол жүгін
- E) өлшемі 50x30x20 см дейінгі және салмағы 20 кг аспайтын қол жүгін

8. Автомобиль көлігі туралы заңға сай Қазақстан Республикасының тасымалдаушылары жүзеге асыратын халықаралық тасымалдарда жол жүру құжатының (билетінің) толық құнының елу процентін төлеп, жол жүру құжаттарын (билеттерін) сатып алуға жолаушының құқығы бар

- A) 4 жастан 15 жасқа дейінгі балаларға
- B) 5 жастан 12 жасқа дейінгі балаларға
- C) 7 жастан 12 жасқа дейінгі балаларға
- D) 7 жастан 15 жасқа дейінгі балаларға
- E) 5 жастан 14 жасқа дейінгі балаларға

9. Автомобиль көлігі туралы заңға сай ұйымдасқан балалар тобын тасымалдауға арналған автобустар,

- A) жасыл түсті шұғылалы шырақшамен жабдықталуға тиіс
- B) қызыл түсті шұғылалы шырақшамен жабдықталуға тиіс
- C) сары түсті шұғылалы шырақшамен жабдықталуға тиіс
- D) қара түсті шұғылалы шырақшамен жабдықталуға тиіс
- E) күлгін түсті шұғылалы шырақшамен жабдықталуға тиіс

10. Автомобиль көлігі туралы заңға сай ұйымдасқан балалар тобын тасымалдауға рұқсат етіледі.

- A) жасы кемінде жиырма бестегі, тиісті санаттағы жүргізуші куәлігі және кемінде бес жыл жұмыс стажы бар жүргізушіге
- B) жасы кемінде он сегіздегі, тиісті санаттағы жүргізуші куәлігі және кемінде екі жыл жұмыс стажы бар жүргізушіге
- C) жасы кемінде жиырма бестегі, тиісті санаттағы жүргізуші куәлігі және кемінде он жыл жұмыс стажы бар жүргізушіге
- D) жасы кемінде жиырмадағы, тиісті санаттағы жүргізуші куәлігі және кемінде үш жыл жұмыс стажы бар жүргізушіге
- E) жасы кемінде жиырма сегіздегі, тиісті санаттағы жүргізуші куәлігі және кемінде он бес жыл жұмыс стажы бар жүргізушіге

11. Орта білім беретін мемлекеттік ұйымдардан шығаруға құқыққа қарсы әрекеттер жасағаны, білім беру ұйымдарының жарғысын өрескел және бірнеше рет бұзғаны үшін білім беру ұйымы мемлекеттік басқару органының шешімі бойынша ерекше жағдайларда рұқсат етіледі.

- A) Он жасқа дейінгі балаларды
- B) Он екі жасқа дейінгі балаларды
- C) Он төрт жасқа дейінгі балаларды
- D) Он алты жасқа дейінгі балаларды
- E) Он жеті жасқа дейінгі балаларды

12. Жұмыс уақытының қысқартылған ұзақтығы он төрт жастан он алты жасқа дейінгі жұмыскерлер үшін – аптасына

- A) 28 сағаттан аспайтын
- B) 20 сағаттан аспайтын
- C) 24 сағаттан аспайтын
- D) 36 сағаттан аспайтын
- E) 40 сағаттан аспайтын

13 Салық дегеніміз не:

- A) міндетті қайтарымсыз төлем;
- B) меншікті мүлкін алу;
- C) әртүрлі ақшалай төлемдер;
- D) мақсатты түскен төлем;
- E) мемлекеттік қарыз;

14. Қандай да бір мемлекеттік органның мәртебесі мен өкілеттіктерін айқындайтын нормативтік құқықтық акт

- A) қағидалар
- B) заң
- C) нұсқаулық
- D) кодекс
- E) ереже

15. Аса маңызды қоғамдық қатынастарды реттейтін, Қазақстан Республикасының Конституциясында көзделген негізге алынатын қағидағтар мен нормаларды белгілейтін нормативтік құқықтық акт

- A) кодекс
- B) Конституция
- C) заңнама
- D) заң
- E) ереже

16. Қандай да бір қызмет түрін ұйымдастыру және жүзеге асыру тәртібін айқындайтын нормативтік құқықтық акт

- A) қағидалар
- B) заң
- C) ереже
- D) нұсқаудық
- E) қаулы

17. Реттелетін қоғамдық қатынастар шеңберінде көп мәрте қолдануға арналған, жеке-дара айқындалмаған тұлғалар тобына қолданылатын, тұрақты немесе уақытша сипаттағы жалпыға міндетті мінез-құлық қағидасы

- A) заңнамалық акт
- B) құқықтық акт
- C) құқық нормасы
- D) құқық субъектісі
- E) ереже

18. Құқықтық актілер мынадай түрлерге бөлінеді

- A) құқықтық және құқықтық емес құқықтық актілерге
- B) заңды және заңды емес құқықтық актілерге
- C) негізгі және қосымша құқықтық актлерге
- D) конституциялық және конституциялық емес құқықтық актілерге
- E) нормативтік және нормативтік емес құқықтық актілерге

19. Нормативтік құқықтық актілер бөлінеді

- A) бастапқы және қосымша
- B) негізгі және туынды
- C) жалпы және қорсымша
- D) заңды және заң асты
- E) конституциялық және парламенттік

20. Кәмелетке толмаған адаммен профилактикалық әңгімелесу оның

- A) жақын туыстарының, сынып жетекшісінің немесе психологтың қатысуымен өткізіледі
- B) ата-анасының, психологтың немесе басқа да заңды өкілдерінің қатысуымен өткізіледі
- C) ата-анасының, педагогтарының немесе дәрігердің қатысуымен өткізіледі
- D) жақын туыстарының, педагогтарының немесе басқа да заңды өкілдерінің қатысуымен өткізіледі
- E) ата-анасының, педагогтарының немесе басқа да заңды өкілдерінің қатысуымен өткізіледі

21. Неке бұзылғанда қандай құжат беріледі:

- A) Куәлік;
- B) Некенің тіркелгендігі туралы паспорт;
- C) Некені бұзғаны туралы куәлік;
- D) Паспорт, некенің бұзылғандығы туралы;
- E) Ерлі-зайыптылардың неке бұзу туралы жазған арыздары.

22. Қылмыстық құқық бұзушылықтар қоғамға қауіптілік және жазаланушылық дәрежесіне қарай

- A) қылмыстар және қылмыс санаттары болып бөлінеді
- B) қылмыстар және тәртіптік қылық болып бөлінеді
- C) қылмыстық құқық бұзушылықтар және әкімшілік құқық бұзушылықтар болып бөлінеді
- D) қылмыстар және қылмыстық теріс қылықтар болып бөлінеді
- E) онша ауыр емес, ауырлығы орташа, ауыр және аса ауыр болып бөлінеді

23. Қылмыстық құқық бұзушылыққа сыбайлас қатысушы болып тыналмайды

- A) айдап салушы
- B) жасырушы
- C) көмектесуші
- D) орындаушы
- E) ұйымдастырушы

24. Ата-ана құқықтарынан айыру төмендегілердің қайсысымен жүргізіледі:

- A) АХАЖ органдарымен;
- B) Туыстарымен;
- C) Ата-аналардың өзімен;
- D) Сот органдарымен;
- E) Атқару органдарымен.

25. Еңбек кодексі қандай қатынастарды реттейді?

- A) Отбасы қатынасын;
- B) Еңбек қатынастарын;
- C) Отбасына тікелей байланысты қатынастарды;
- D) Әлеуметтік әріптестікті;
- E) Халықаралық қатынас

Условия проведения районной олимпиады по предмету
«ОСНОВЫ ПРАВОВЕДЕНИЯ»

Основной целью районной олимпиады по предмету «Основы правоведения» является выявление победителей олимпиады в ходе конкурсного отбора среди ее участников.

Содержание заданий соответствует программным требованиям к знаниям и умениям учащихся 10 классов, однако, предметным жюри районной олимпиады предъявляются к владению материалом не только школьной, но и факультативной программы, к оценке работ участников-победителей в соответствии с вышеизложенными общими критериями.

Районная олимпиада проводится для учащихся 10-х классов в течении одного дня.

В день олимпиады проводится - тестирование (25 тестов). Каждый правильный ответ оценивается в 2 (два) балла. Максимальный балл составляет 50 единиц при наличии 100% правильных ответов.

Время проведения тестирования – 60 мин.

На тестовом листе не допускаются исправления и пометки (правки правильных или неправильных ответов), иначе ответ не будет засчитан как верный.

Максимальный суммарный балл по заданию тестирования оценивается в 50 баллов.

Время проведения тестирования – 60 минут на каждого участника.

Общие требования к оформлению работ учащихся всех классов.

1. При проведении тестирования участникам выдаются листы с тестовыми заданиями и листы для ответа на них, выполненные по следующей форме:

Номер теста	вариант А	вариант В	вариант С	Вариант D	Вариант E
1-ый	-	+	-	-	-

В соответствующей графе, где на взгляд участника олимпиады содержится правильный ответ, ставится символ «+», в других графах – прочерки.

Графы, в которых имеются пометки и зачеркивания, воспринимаются жюри как неоднозначный ответ и не принимаются во внимание при подсчете правильных ответов.

2. Тестирования должны быть выполнены в специальных бланках «Дарын».

ТЕСТЫ
10 класс

1. Наравне с казахским официально употребляется русский язык.

- A) везде
- B) в учебных заведениях
- C) в государственных организациях
- D) в общественных местах
- E) в организациях

2. Президент Республики Казахстан на основе и во исполнение Конституции и законов издает

- A) законы, имеющие обязательную силу на всей территории Республики.
- B) распоряжения, имеющие обязательную силу на всей территории Республики.
- C) постановления, имеющие обязательную силу на всей территории Республики.
- D) правила, имеющие обязательную силу на всей территории Республики.
- E) протокол, имеющие обязательную силу на всей территории Республики.

3. Право выдвижения кандидатов в Президенты принадлежит

- A) политическим партиям, зарегистрированным в установленном порядке.
- B) союзам, зарегистрированным в установленном порядке.
- C) организациям, зарегистрированным в установленном порядке.
- D) государственным организациям
- E) республиканским общественным объединениям, зарегистрированным в установленном порядке.

4. Согласно закону О правах ребенка в РК каждый ребенок обязан соблюдать

- A) бережно относиться к природным богатствам.
- B) получить образование
- C) активно участвовать в общественных работах
- D) защищать родину
- E) заботиться о близких родственниках

5. Запрещается продажа табачных изделий, в том числе электронных систем потребления

- A) лицам в возрасте до восемнадцати лет
- B) лицам в возрасте до двадцати одного года
- C) лицам в возрасте до шестнадцати лет
- D) лицам в возрасте до двадцати лет
- E) лицам в возрасте до двадцати пяти лет

6. Запрещается продажа табачных изделий

- A) лицами в возрасте до шестнадцати лет
- B) лицами в возрасте до четырнадцати лет
- C) лицам в возрасте до двадцати лет
- D) лицами в возрасте до восемнадцати лет
- E) лицам в возрасте до двадцати одного года

7. На маршрутах регулярных городских (сельских) и пригородных автомобильных перевозок пассажиров и багажа разрешается в салоне автобуса, микроавтобуса провозить с собой бесплатно одну ручную кладь (только в автобусах).

- A) размером до 50х30х10 см и весом не более 10 кг
- B) размером до 60х40х20 см и весом не более 20 кг
- C) размером до 60х30х30 см и весом не более 15 кг
- D) размером до 60х40х20 см и весом не более 30 кг
- E) размером до 50х30х20 см и весом не более 20 кг

8. Согласно закону Об автомобильном транспорте пассажир имеет право приобрести проездные документы (билеты) на международные перевозки, осуществляемые перевозчиками Республики Казахстан, с оплатой пятьдесят процентов от полной стоимости проездного документа (билета)

- A) на детей в возрасте от 4 до 15 лет
- B) на детей в возрасте от 5 до 12 лет
- C) на детей в возрасте от 7 до 12 лет
- D) на детей в возрасте от 7 до 15 лет
- E) на детей в возрасте от 5 до 14 лет

9. Согласно закону Об автомобильном транспорте автобусы, предназначенные для перевозки организованных групп детей,

- A) должны быть оборудованы проблесковым маячком зеленого цвета
- B) должны быть оборудованы проблесковым маячком красного цвета
- C) должны быть оборудованы проблесковым маячком желтого цвета
- D) должны быть оборудованы проблесковым маячком черного цвета
- E) должны быть оборудованы проблесковым маячком розового цвета

10. Согласно закону Об автомобильном транспорте к перевозкам организованных групп детей допускаются

- A) водители в возрасте не менее двадцати пяти лет, имеющие водительское удостоверение соответствующей категории и стаж работы водителем не менее пяти лет
- B) водители в возрасте не менее восемнадцати лет, имеющие водительское удостоверение соответствующей категории и стаж работы водителем не менее двух лет
- C) водители в возрасте не менее двадцати пяти лет, имеющие водительское удостоверение соответствующей категории и стаж работы водителем не менее десяти лет
- D) водители в возрасте не менее двадцати лет, имеющие водительское удостоверение соответствующей категории и стаж работы водителем не менее трех лет
- E) водители в возрасте не менее двадцати восьми лет, имеющие водительское удостоверение соответствующей категории и стаж работы водителем не менее пятнадцати лет

11. Исключение из государственных организаций среднего образования допускается в исключительных случаях по решению органа государственного управления организацией образования за совершение противоправных действий, грубое и неоднократное нарушение устава организации образования.

- A) детей до десятилетнего возраста
- B) детей до двенадцатилетнего возраста
- C) детей до четырнадцатилетнего возраста
- D) детей до шестнадцатилетнего возраста
- E) детей до семнадцатилетнего возраста

12. Сокращенная продолжительность рабочего времени для возраста от четырнадцати до шестнадцати лет – не более

- A) 18 часов в неделю;
- B) 20 часов в неделю;
- C) 24 часов в неделю;
- D) 36 часов в неделю;
- E) 40 часов в неделю;

13. Что такое налог:

- A) обязательный невозвратный платеж;
- B) приобретение имущества;
- C) различные денежные выплаты;
- D) Адресная оплата;
- E) Государственный долг;

14. Нормативный правовой акт, определяющий статус и полномочия какого-либо государственного органа

- A) правила
- B) закон
- C) инструкция
- D) кодекс
- E) положение

15. Нормативный правовой акт, который регулирует важнейшие общественные отношения, устанавливает основополагающие принципы и нормы, предусмотренные Конституцией Республики Казахстан

- A) кодекс
- B) Конституция
- C) законодательство
- D) закон
- E) положение

16. Нормативный правовой акт, определяющий порядок организации и осуществления какого-либо вида деятельности

- A) правила
- B) заң
- C) положение
- D) инст рукция
- E) постановление

17. Общеобязательное правило поведения постоянного или временного характера, рассчитанное на многократное применение, распространяющееся на индивидуально неопределенный круг лиц в рамках регулируемых общественных отношений

- A) законодательный акт
- B) правовой акт
- C) норма права
- D) субъект право
- E) положение

18. Правовые акты подразделяются на следующие виды

- A) правовые и не правовые акты
- B) законные и не законные правовые акты
- C) основные и факультативные правовые акты
- D) конституционные и не конституционные правовые акты
- E) нормативные и ненормативные правовые акты

19. Нормативные правовые акты подразделяются на

- A) первоначальные и дополнительные
- B) основные и производные
- C) общее и факультативные
- D) законные и подзаконные
- E) конституционные и парламентские

20. Профилактическая беседа с несовершеннолетним проводится в присутствии его

- A) близких родственников, класного руководителя, психолога
- B) родителей, психолога или других законных представителей
- C) родителей, педагогов или врачей
- D) близких родственников, педагогов или других законных представителей
- E) родителей, педагогов или других законных представителей

21. Какой документ дают при разводе:

- A) сертификат;
- B) паспорт о регистрации брака;
- C) свидетельство о расторжении брака;
- D) паспорт о расторжении брака;
- E) жалобы супругов на развод.

22. Уголовные правонарушения в зависимости от степени общественной опасности и наказуемости подразделяются на

- A) преступления и категория преступления
- B) преступления и дисциплинарный проступок
- C) уголовное правонарушения и административные правонарушения
- D) преступления и уголовные проступки
- E) небольшой тяжести, средней тяжести, тяжкие и особо тяжкие

23. Не является соучастником уголовного правонарушения

- A) подстрекатель
- B) укрыватель
- C) пособник
- D) исполнитель
- E) организатор

24. Лишение родительских прав осуществляется каким из следующих органов:

- A) органы ЗАГС;
- B) С родственниками;
- C) С самими родителями;
- D) С судебными органами;
- E) С исполнительными органами.

25. Какие отношения регулирует Трудовой кодекс?

- A) Семейные отношения;
- B) Трудовые отношения;
- C) Отношения, непосредственно связанные с семьей;
- D) Социальное партнерство;
- E) Международные связи